

EVROPSKÝ PARLAMENT

2019–2024

**PORADNÍ VÝBOR
PRO CHOVÁNÍ POSLANCŮ
VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2021**

PŘEDMLUVA

V souladu s čl. 7 odst. 6 kodexu chování poslanců Evropského parlamentu v souvislosti s finančními zájmy a střety zájmů (příloha I jednacího řádu Evropského parlamentu; dále jen: kodex chování) zveřejňuje poradní výbor pro chování poslanců (dále jen: poradní výbor) výroční zprávu o své činnosti.

Výroční zpráva o činnosti poradního výboru za období od 1. ledna do 31. prosince 2021 byla přijata výborem dne 6. května 2022.

Obsah

1. Souvislosti

2. Poradní výbor pro chování poslanců

2.1 Složení

2.2 Předseda

2.3 Schůze konané v roce 2021 a 2022

2.4 Úkoly

2.5 Činnost v průběhu roku

3. Činnost vztahující se ke kodexu chování

3.1 Předkládání a aktualizace prohlášení o finančních zájmech poslanců

3.2 Postup kontroly týkající se prohlášení poslanců o finančních zájmech

4. Správa

Shrnutí

Tato zpráva se týká činnosti poradního výboru pro chování poslanců za období od 1. ledna do 31. prosince 2021.

Poradní výbor byl požádán, aby přezkoumal dva případy možného porušení kodexu chování.

Výbor obdržel jednu žádost poslance o radu ohledně výkladu a uplatňování ustanovení kodexu chování. Výbor poskytl důvěrné rady ve lhůtě stanovené kodexem chování.

Stejně jako v předchozím roce i v roce 2021 došlo ke snížení počtu záležitostí, kterými se výbor musel zabývat. Výbor nicméně nadále uplatňoval nejvyšší standardy etiky a transparentnosti pro poslance a Parlament a zajišťoval, aby byla důsledně dodržována ustanovení kodexu chování.

V souladu s článkem 9 prováděcích opatření ke kodexu chování příslušný správní útvar (oddělení pro správu záležitostí poslanců GŘ pro předsednictví, které poradnímu výboru poskytuje služby sekretariátu) dále pokračoval v provádění obecné kontroly věrohodnosti prohlášení o finančních zájmech, která poslanci předložili v průběhu roku. Kromě toho příslušný správní útvar na základě zavedené praxe nadále zodpovídal dotazy poslanců nebo jejich asistentů s cílem pomoci jim správně uplatňovat ustanovení kodexu chování a jeho prováděcích opatření.

Počet aktualizovaných prohlášení o finančních zájmech předložených v rámci běžných povinností stanovených kodexem chování činil 102 a předložilo je 79 poslanců. Noví poslanci jich předložili 9. Třicet tři poslanců pak předložilo 56 prohlášení o účasti na akcích pořádaných třetími stranami a následně je zveřejnilo. Předsedovi EP pak byl oznámen jeden dar.

1 SOUVISLOSTI

Kodex chování poslanců Evropského parlamentu v souvislosti s finančními zájmy a střety zájmů stanoví hlavní zásady chování a povinnosti poslanců při výkonu jejich mandátu. Podle hlavních zásad mohou poslanci jednat pouze ve veřejném zájmu a nepřijímají žádné přímé nebo nepřímé finanční výhody nebo jiné odměny.

Podle článku 2 písm. c) kodexu chování poslanci neprovádějí placenou profesionální lobbistickou činnost, která má přímou spojitost s rozhodovacím procesem Unie. Omezení týkající se okolností, za nichž mohou bývalí poslanci provádět lobbying nebo činnosti zastoupení jsou stanoveny v článku 6 kodexu chování.

Kodex chování stanoví definici „střetu zájmů“ (tj. osobní zájem, jenž by mohl nevhodně ovlivňovat výkon povinností poslance) a opatření nezbytná k jeho řešení. Pokud poslanec není schopen skutečný nebo případný střet zájmů vyřešit, oznámí to písemně předsedovi Parlamentu. Pokud není tento střet zájmů zjevný z jeho prohlášení o finančních zájmech, poslanec rovněž informuje o jakémkoli skutečném nebo možném střetu zájmů před vystoupením nebo hlasováním v plénu nebo v některém z orgánů Parlamentu, nebo, je-li jmenován zpravodajem, ve vztahu k projednávané věci.

Kodex chování dále obsahuje podrobná pravidla týkající se prohlášení o finančních zájmech. Zejména jsou poslanci zodpovědní za předkládání přesného prohlášení obsahujícího veškeré povinné informace (tj. o placených a neplacených zaměstnáních, činnostech, členství po dobu tří let před zahájením mandátu a během něho, o podílech, obdržené podpoře a příslušné kategorii příjmu). Poslanci mohou poskytnout jakékoli další informace. Prvotní prohlášení by mělo být podáno do konce prvního dílčího zasedání následujícího po volbách do Evropského parlamentu nebo do 30 dnů poté, co poslanec v průběhu volebního období zahájil výkon mandátu v Parlamentu. Pokud dojde ke změnám, je třeba předložit revidované prohlášení do konce následujícího měsíce. Pokud poslanec prohlášení o finančních zájmech nepředložil, nemůže být zvolen do žádné funkce v Parlamentu nebo v jeho orgánech, nemůže být jmenován zpravodajem, ani se nemůže účastnit oficiální delegace či interinstitucionálních jednání.

Povinnosti poslanců zveřejňovat informace doplňují prováděcí opatření ke kodexu chování. Podle těchto ustanovení jsou poslanci povinni neprodleně informovat o své účasti na akcích pořádaných osobami nebo organizacemi mimo oficiální delegace EP, pokud jejich cestovní výdaje, výdaje na ubytování nebo pobyt hradily jiné osoby (s výjimkou některých kategorií: orgány a instituce EU, orgány členských států, mezinárodní organizace, politické strany atd.).

Poslanci musí předsedu Parlamentu informovat o všech darech, které obdrží při oficiálním zastupování Parlamentu, a musí tyto dary odevzdat. Při výkonu svých povinností se navíc poslanci zdrží přijímání darů, jejichž přibližná hodnota je vyšší než 150 EUR.

Tato prohlášení a rejstřík oficiálních darů jsou přímo přístupné na veřejných internetových stránkách Parlamentu.

Všechny výše uvedené povinnosti v oblasti zveřejňování odrážejí pevné odhodlání Parlamentu prosazovat transparentnost a etiku. Kodex chování dále stanoví mechanismus pro kontrolu a prosazování jeho ustanovení.

Na žádost předsedy přezkoumá poradní výbor jakékoli údajné porušení kodexu chování a předseda může přijmout rozhodnutí, kterým se stanoví jedna ze sankcí uvedených v článku 176 jednacího řádu Parlamentu.

2 PORADNÍ VÝBOR PRO CHOVÁNÍ POSLANCŮ

2.1 Složení

Poradní výbor byl zřízen v souladu s čl. 7 odst. 1 kodexu chování.

Podle čl. 7 odst. 2 a 3 kodexu chování předseda Parlamentu na začátku svého funkčního období jmenuje pět stálých členů z řad členů Výboru pro ústavní záležitosti a Výboru pro právní záležitosti, přičemž zohlední zkušenosti poslanců a politickou vyváženost.

Na prvních dva a půl roku během 9. volebního období byli předsedou dne 23. října 2019 jmenováni tito stálí členové poradního výboru:

- paní Danuta Maria HÜBNER (PPE, Polsko);
- pan Giuliano PISAPIA (S&D, Itálie);
- paní Karen MELCHIOR (Renew, Dánsko);
- paní Heidi HAUTALA (Verts/ALE, Finsko);
- pan Geert BOURGEOIS (ECR, Belgie).

Předseda Parlamentu na začátku svého funkčního období jmenuje rovněž jednoho náhradníka z každé politické skupiny, která není mezi stálými členy poradního výboru zastoupena. V prvních dvou a půl letech 9. volebního období byli náhradními členy:

- pan Gerolf ANNEMANS (ID, Belgie);
- pan Helmut SCHOLZ (GUE/NGL, Německo).

2.2 Předseda

V souladu s čl. 7 odst. 2 druhým pododstavcem kodexu chování každý člen poradního výboru vykonává na základě rotačního systému po dobu šesti měsíců funkci předsedy. Článek 3 jednacího řádu výboru dále uvádí, že rotace v zásadě postupuje v sestupném pořadí podle velikosti politické skupiny, k níž členové výboru patří.

V roce 2021 byli stálými členy poradního výboru, kteří působili jako předsedové, paní MELCHIOROVÁ, paní HAUTALOVÁ and pan BOURGEOIS.

2.3 Schůze konané v roce 2021 a 2022

Harmonogram schůzí poradního výboru na rok 2021 byl přijat dne 12. listopadu 2020. Z důvodu pokračujících dopadů pandemie COVID-19 musely být některé schůze naplánované poradním výborem na rok 2021 zrušeny. Poradní výbor však pokračoval ve své práci, zabýval se všemi záležitostmi spadajícími do jeho působnosti a přijímal rozhodnutí písemným postupem v případech, kdy to bylo možné podle jednacího řádu výboru. Kromě toho byla pro členy výboru zajištěna hybridní účast na schůzích, přičemž byla zachována nejvyšší úroveň důvěrnosti jednání.

Harmonogram schůzí v roce 2021

úterý 26. ledna¹
úterý 23. února²
úterý 16. března³
úterý 13. dubna
úterý 25. května
úterý 15. června
úterý 13. července¹
úterý 7. září¹
úterý 26. října
úterý 30. listopadu¹
úterý 14. prosince¹

V roce 2021 se poradní výbor sešel při šesti příležitostech:

¹ Schůze byla zrušena.

² Tato schůze byla nahrazena mimořádnou schůzí svolanou dne 10. února 2021.

³ Schůze byla odložena na 18. března 2021.

Harmonogram schůzí v roce 2021

středa 10. února (mimořádná schůze)
čtvrtek 18. března
úterý 13. dubna
úterý 25. května
úterý 15. června
úterý 26. října

Dne 26. dubna 2022 přijal poradní výbor harmonogram schůzí na rok 2022:

Harmonogram schůzí v roce 2022

úterý 26. dubna
úterý 17. května
úterý 14. června
úterý 12. července
úterý 27. září
úterý 25. října
úterý 29. listopadu
úterý 6. prosince

2.4 Úkoly

Poradní výbor je příslušný pro záležitosti týkající se:

- poskytování poradenství ohledně výkladu a uplatňování ustanovení kodexu chování, a sice na žádost poslanců.

V souladu s čl. 7 odst. 4 prvním pododstavcem kodexu chování poskytuje poradní výbor poradenství důvěrně a do 30 kalendářních dnů. Každý poslanec se může obrátit na výbor se žádostí o radu ohledně výkladu a provádění ustanovení kodexu a může se na ně spolehnout.

- Posuzuje případy údajného porušení kodexu chování a poskytuje předsedovi Parlamentu rady týkající se přijetí vhodných opatření.

Toto posouzení se provádí na žádost předsedy Parlamentu podle čl. 7 odst. 4 druhého pododstavce a článku 8 kodexu chování.

Existují-li důvody domnívat se, že některý poslanec mohl porušit kodex chování, předá předseda Parlamentu záležitost poradnímu výboru s výjimkou zjevně neopodstatněných případů. Poradní výbor poté přezkoumá okolnosti údajného porušení a může dotčeného

poslance vyslechnout. Výbor vydá předsedovi Parlamentu doporučení týkající se případného rozhodnutí.

Jestliže předseda Parlamentu dospěje s ohledem na toto doporučení k závěru, že dotyčný poslanec skutečně porušil kodex chování, přijme odůvodněné rozhodnutí o uložení sankce podle článku 176 jednacího řádu.

2.5 Činnost v průběhu roku

2.5.1 Možná porušení kodexu chování

Předseda EP v roce 2021 postoupil poradnímu výboru dvě možná porušení kodexu chování.

První postoupení se týkalo toho, že poslanec nesplnil oznamovací povinnost týkající se vlastnictví podílů ve společnosti. Předseda EP požádal výbor, aby přezkoumal okolnosti tohoto údajného porušení kodexu chování na konci roku 2020. Poradní výbor ve svém doporučení předsedovi EP dospěl k závěru, že skutečnost, že poslanec nepředložil prohlášení o finančních zájmech v souladu s čl. 4 odst. 2 písm. f) kodexu chování, představuje formální porušení kodexu chování, avšak vzhledem k tomu, že dotčený poslanec urychleně předložil aktualizované prohlášení, není třeba přijímat žádná další opatření.

Předseda postoupil poradnímu výboru druhý případ údajného porušení kodexu chování, kdy poslanec nesplnil oznamovací povinnost týkající se podpory, jež mu v souvislosti s jeho politickou činností poskytovala třetí strana. Poradní výbor přezkoumal všechny okolnosti údajného porušení kodexu chování a ve svém doporučení předsedovi EP dospěl k závěru, že nedodržení povinnosti poslance zveřejnit informace podle čl. 4 odst. 2 písm. g) kodexu chování představuje porušení kodexu chování a že případ si zasluhuje další pozornost. Na základě doporučení poradního výboru se předseda EP rozhodl uplatnit rozhodnutí uložit poslanci jednu ze sankcí uvedených v čl. 176 odst. 4 jednacího řádu Parlamentu.

2.5.2 Poradenství ohledně výkladu a uplatňování kodexu chování

Během daného roku obdržel poradní výbor podle čl. 7 odst. 4 prvního pododstavce jednu formální žádost poslance o poradenství při výkladu a uplatňování kodexu chování.

Případ se týkal žádosti poslance o radu ohledně toho, zda by jeho účast v podobě podpisu dopisu na podporu iniciativy organizované zástupci občanské společnosti byla podle kodexu chování povolena. Poradní výbor vzal na vědomí platná pravidla kodexu chování a zdůraznil zejména možnost zveřejnit toto zapojení dobrovolně v kategorii (I) prohlášení o finančních zájmech. Poradní výbor nakonec poslanci doporučil, aby v případě, že bude navržen jako zpravodaj nebo stínový zpravodaj na téma související s touto iniciativou, tuto funkci zpravodaje nebo stínového zpravodaje buď odmítl, nebo aby se vzdal jakéhokoli soukromého zapojení do této iniciativy.

Poradní výbor při této příležitosti poukázal na to, že dosavadní judikatura Soudního dvora Evropské unie objasnila, že kodex chování ve svém článku 3 definuje „střet zájmů“ nejen jako soukromý zájem, který skutečně ovlivňuje poslance při výkonu jeho povinností, ale také jako „situaci, v níž zjištěný zájem může v očích veřejnosti ovlivnit nestranný a objektivní výkon“ povinností poslance. V tomto smyslu se povinnost zveřejňovat informace

zaměřuje kromě odhalení případného střetu zájmů rovněž na „informování veřejnosti o rizicích, že [poslanec] bude vystaven střetu zájmů“⁴.

Kromě toho v uvedeném období sekretariát pokračoval na základě zavedené praxe v zodpovídání dotazů poslanců nebo jejich asistentů s cílem pomoci jim správně uplatňovat ustanovení kodexu chování a jeho prováděcích opatření.

3 ČINNOST VZTAHUJÍCÍ SE KE KODEXU CHOVÁNÍ

3.1 Předkládání a aktualizace prohlášení o finančních zájmech poslanců

Podle čl. 4 odst. 1 kodexu chování odpovídají poslanci osobně za předložení podrobného prohlášení o finančních zájmech, a to před koncem prvního dílčího zasedání následujícího po volbách do Evropského parlamentu nebo do 30 dnů poté, co v průběhu volebního období zahájí výkon mandátu v Parlamentu. V roce 2021 předložilo 9 nových poslanců svá prohlášení o finančních zájmech v této lhůtě.

Kromě toho se v čl. 4 odst. 1 požaduje, aby poslanec informoval o všech změnách, které se dotýkají jeho prohlášení, do konce měsíce následujícího po této změně. V roce 2021 předložilo předsedovi EP v důsledku této povinnosti 79 poslanců 102 aktualizovaných prohlášení.

3.2 Postup kontroly týkající se prohlášení poslanců o finančních zájmech

Článek 9 prováděcích opatření ke kodexu chování stanoví pravidla postupu kontroly, kterou provádí příslušný útvar v souvislosti s prohlášeními poslanců o finančních zájmech.

Existují-li důvody domnívat se, že oznámení obsahuje informace zjevně nesprávné, neseriózní, nečitelné či nesrozumitelné, prověří zaměstnanci oddělení pro správu záležitostí poslanců v GR předsednictví jménem předsedy Parlamentu celkovou věrohodnost oznámení, aby bylo možné informace vyjasnit. Dotčenému poslanci je poskytnuta přiměřená doba na to, aby se k nim mohl vyjádřit. Pokud jsou poskytnutá objasnění považována za nedostatečná, a kontrola tedy záležitost nevyřeší, rozhodne předseda Parlamentu o dalším postupu. V roce 2021 k žádnému takovému případu nedošlo.

Během roku se postup kontroly vztahuje na nová prohlášení předložená poslanci nastupujícími do funkce po volbách a rovněž poslanci, jejichž mandát začne během volebního období. Vztahuje se rovněž na pozměněná znění stávajících prohlášení.

⁴Rozsudek ze dne 15. července 2015, Dennekamp v. Evropský parlament, T-115/13, EU:T:2015:497, bod 106.

4 SPRÁVA

Služby sekretariátu poradního výboru zajišťuje a příslušným útvarem podle článků 2, 3, 4 a 9 prováděcích opatření ke kodexu chování bylo určeno oddělení pro správu záležitostí poslanců v rámci GŘ pro předsednictví. Jeho kontaktní údaje:

Advisory.Committee@europarl.europa.eu

European Parliament
Secretariat of the Advisory Committee on the Conduct of Members
60, rue Wiertz
SPA AK 07B022
B-1047 Brussels